

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
Til: Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked

**Ulluni 35-ni Kuannersuit (Kvanefjeld) Kujataani suliniutaasoq pillugu
tusarniaaqaarnissap tusarniutigineranut akissut**

Kommuneqarfik Sermersooq (KS) qujassutigaa ulluni 35-ni Kuannersuit (Kvanefjeld) Kujataani suliniutaasoq pillugu tusarniaaqaarnissaaq pillugu tusarniaanermut akissuteqarnissaminut periarfissinneqarami. Tusarniaassut una tiguneqarpoq ulloq 19. aggusti 2014, akissuteqarnissamut periarfissaritinneqarluni kingusinnerpaamik ulloq 6. oktober 2014.

Kommuneqarfik Sermersuup iluarai suulluunniit suliniutit ammasuunissamut innuttaasunillu peqataatitsinissamut aqquutissiuisut aamma tamamut tusarniaaneq iliuusaavoq kusanartoq.

Takuneqarsinnaavoq tusarniaaqaarnissami siunertaasoq annermik suliap allartinneraniit sapinngisamik siusinnerpaamik isumalimmik peqataatitsinissap qularnaarnissaa. Tamanut tusarniaanissaaq pitinnagu tusarniaaqaarnikkut pilersinneqassaaq ingerlatseqatigiiffiit suliap aallartinnerani siusissumik soqutigisaqaqatigiinnut oqartussaaffinnullu susassaqtunut attaveqalernissaat aamma kommuninut susassaqtunut. Aamma soqutigisaqaqatigiit siusinaarlutik suliniutinut tunngatillugu allaanerusumik ingerlaaseqarnissamut piumasarisinnaasaasa misissoqqissaarneqartarnissaat periarfissanngussaaq.

Kommuneqarfik Sermersuup atortussat misissorpai nalilerlugulu suliniummut siunnersuusiornissaaq aamma itisiliissutaasunik apeqquteqarnissaaq ajornartupilussuussasoq, suliniut qarsupittumik allaaserineqarsimmat. Periarfissaqarsimangilaq misissuinerit tunuliaqutaasut nassaarinnissaanut, atortussani issuarneqartut imaluunniit suliniummi suleriaatsinik sukumiissumik illuinnaasiunngitsumik nalilersuinerit.

DCE-p tusarniaassummut akissutaani ilanngunneqartuni innaallagissiorfimmik oqimaatsumik dieselimik atuisumik pilersaaruteqartoqartoq saqqummerpoq, kiisalu Narsap kuanik sapsuiniissaq. Paasissutissat atortussani takussaangillat aamma erserpoq paasissutissat pingaarullit takkuttut tusarniaanermut atortunut ilanngunneqarsimasariaqaraluartut tusarniaaqaarneq suliap ingerlaqqinneranut arlaatigut iluaqusiissappat.

Suliniut Tanbreeze pillugu suliniummut atatillugu VVM nalinginnaasumik qiviaraanni assersuussillunilu kiisalu nalunaarummut "Preliminary Environmental Impact Statement for the Kvanefjeld Uranium Mine" Risøp 1990 –mi suliarisimasaanut, kommunip annertuumik ernummatigaa qaaruummik ammasumik inissiivissaq, qaarusuk minnerpaamik avatangiisinut ulorinartunik soorlu uranimik, fluorimik, thoriumimik, zinkimik aamma aqerlumik imaqtussaammat, Narsamullu qanittumiilluni.

Kommuneqarfik Sermersuup Narsamiit qaaruummut ungasissuseq paasisinnaangilaa oqaatigineqarmat 10 kilometerinik isorartutigisoq, nunalli assigani takuneqarsinnaalluni 6-7 kilometerinik ungasissusilimmiittoq. Tamanna assut paatsuungatitsivoq.

Atortussani allaaserineqartutut suliniut qaarusuttut ammasutut ingerlaqqissappat, Narsami innuttaasunut annertuumik kinguneqarnerlorataannaavoq, suliaqarfimmiik toqqaannartumik pujoralaat najuussorneqartussaammata kiisalu illoqarfiup ernga mingutsinneqartussaammat. Aamma pujoralannik siaruarternepup kinguneqarneq qaaruummut qanittumiittut savaateqarfiit tamarmik.

Kujataani nunap immikkoortortaani tamaani anori aqqarsarnertaqaaq taamaattumik qaarusuup eqqaani nunaminertamit annertuumit pujoralaaq innarliinissaa pinngitsoortinneqarsinnaangilaq. Tusarniaanermut atortuni takuneqarsinnaavoq, pujoralaaqqat taamaallaat uuttortarneqartassamaartut ammut 10 mikrometer tikillugu, DCE-mili innersuussutigineqarpoq ammut 2,5 mikrometer tikillugu uuttortaasoqartassasoq.

Pujoralaaqqanut annernut naleqqiullugu isorartunerusumut siaruarternepartarput, taamatullu aamma peqqinnissamut ulorianarnerupput, taamaattumik ernumanarpoq siunnersuutigineqarmat

uuttueriaaseqarnissaq, avatangiisinut ajornartorsiutaalersussanik ulorianannginnerusut saqqummersitsisussamik.

Kommuneqarfik Sermersuup sakkortuumik kaammattuutigissavaa misissuinermi VVM-ini misissoqqissaarneqassasoq periarfissaqarnerseq qaarusuup matoqqasut sananeqarnissaa aamma ernummatigaarput tamatumap periarfissaasinnaanera tusarniaaqaarnermut ilanngunneqarsimangimmalluunniit.

Allanik aamma teknologeqarpoq eqqarsaatigineqarsinnaasunik, ilaalluni in-situ recovery / leaching.

Periuseq taanna atorlugu akuutissat nunap ataanut immiunneqartarput, aatsitassallu arrortillugit ilanngullugit urani aamma aatsitassat qaqutigootut, taava arrortitaq nunap qaanut milluarneqarsinnaavoq kingornalu aatsitassat piiarneqarlutik. Periutsip tamatuma suliniummi avatangiisinut ulorianartorsiortitsineq millisassavaa taamaattumik suliniut pillugu VVM naggataarutaasumik allaaserineqalerpat tamanna periarfissatut allatut itisuumik allaaserineqartariaqarpoq.

1990-mi Risøp nalunaarusiaani sumiiffimmi tassani suliniut assigusoq misissorneqarpoq tassani takuneqarsinnaavoq ernummatini annersaasoq akuutissanik fluorinik akulinnik annertuumik mingutsisisoqarsinnaanera, inunnut eqalunntu savanullu sumiiffimmiittunut ulorianartorsiortitsisussamik. Nalunaarummi nalilerneqarpoq sumiiffimmi fluoreqassuseq qaarusuup uninneraniit ukiut 100-t missaanni suli piujarumaartoq.

Politikkimut tunngasut allaaserineranni takuneqarsinnaavoq VVM-ertaani allassimasoq " Ulloq 21. juni 2009 Kalaallit Nunaat nunatut namminersortutut inatsisinut tunngasut, politiit sulinerat kiisalu pinngortitap pisuussutai oqartussaaffigilerpai". Tamanna eqqunngilaq, Kalaallit Nunaata inatsiseqarnermut tunngasut politiillu sulinerannut tunngasut suli tigunikuunngimmagit.

VSB

Atortuni oqaatigineqarpoq qaarusuup ingerlannerani inuit 735-t missaat sulisorineqalerumaartut, taakkunanngalu 207-it nunaqavissunit atorfigineqarsinnaajumaartut.

Paasissutissani ilanngunneqarsimangilaq suliniut nunamut qanoq iluanaarutigineqarumaarnerseq. Aamma malunnarpoq pilersaarutaasimangitsoq akileraarutit, ingerlatseqatigiiffiit akileraarutissaasa imaluunniit royalties annertussusissaasa VSB-ssami

allaaserinissaat. Suliniummut atatillugu maannakkuugallartoq suliarineqarsimavoq Akilersinnaassutsimut misissuineq, taanna aamma tusarniaaqaarnermut ilanngullugu nassiunneqarsimasariaqaralarpoq.

Suliniutini taama annertutigisuni aamma avatangiisinut tunngatillugu taama ajornartorsiutitaqartigisuni suliarni sapinngisamik siusinnerpaamik nalilersorneqarsimasariaqaralarpoq inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut eqqarsaatinut, ammasumik illoqarfiup eqqaani qaarusuliornermut atatillugu avatangiisinut akuutissanik ulorianartunik mingutsitsinissamut naleqqiullugu naapertuunnersoq.

*

Høringssvar til 35 dages forhøring af Kuannersuit (Kvanefjeld) projektet i Sydgrønland

Kommuneqarfik Sermersooq (KS) takker for muligheden for at komme med et høringssvar angående 35 dages forhøring af Kuannersuit (Kvanefjeld) projektet i Sydgrønland. Den aktuelle høring er modtaget d. 29. august 2014 med høringsfrist d. 6. oktober 2014.

KS værdsætter ethvert initiativ der fremmer åbenhed og borgerinddragelse, og indførelse af en offentlig forhøring er et positivt tiltag.

Det fremgår, at formålet med forhøringen primært er at sikre en meningsfuld inddragelse tidligt i processen. Ved at foretage en forhøring forud for den offentlige høring skabes mulighed for at selskaberne på et tidligt tidspunkt i projektet får skabt kontakt til relevante interessenter og myndigheder, herunder relevante kommuner. Desuden kan interessenter på et tidligt tidspunkt fremkomme med krav om at alternative processer i projektet undersøges nøje.

KS har gennemgået materialet, og finder, at det er meget vanskeligt at fremkomme med alternative projektforslag og afklarende spørgsmål, idet projektet kun er beskrevet på et meget overfladisk plan. Det har ikke været muligt at finde de baggrundsundersøgelser, der er citeret i materialet, eller detaljerede objektive vurderinger af processerne i projektet.

I det medsendte høringssvar fra DCE fremkommer oplysninger om et planlagt elværk, som benytter tung diesel samt en opdæmning af Narsaq floden. Oplysningerne findes ikke i det tilsendte ma-

teriale og synliggør, at der på nuværende tidspunkt er vigtige oplysninger, som burde være have indgået i høringsmaterialet for at forhøringen kunne have bidraget til den videre proces.

Ud fra generelle betragtninger og sammenligninger med VVM for det nærliggende Tanbreeze projekt samt rapporten "Preliminary Environmental Impact Statement for the Kvanefjeld Uranium Mine" udgivet af Risø 1990, har kommunen store bekymringer angående placeringen af en åben mine, der som minimum indeholder de miljøfarlige stoffer uran, fluor, thorium, zink og bly, tæt på byen Narsaq.

KS er meget uforstående overfor at afstanden fra Narsaq til minen, er omtalt som 10 km, når afstanden i kortmaterialet kan måles til 6-7 kilometer. Dette virker meget misvisende.

Hvis projektet forsætter som beskrevet i materialet som en åben mine vil dette sandsynligvis medføre en stor risiko for borgerne i Narsaq, både ved direkte indånding af støv fra mine aktiviteten, samt en sandsynlig forurening af byens drikkevand. Desuden vil spredningen af støv sandsynligvis medføre at fåreavl skal ophøre i et betragteligt område omkring minen.

Området i Sydgrønland er ofte ramt af kraftige fønvinde, der gør det umuligt at hindre støvgener i et stort område omkring minen. I høringsmaterialet fremgår det, at der er planer om kun at måle på støvpartikler ned til 10 mikrometer, hvor DCE anbefaler at der skal måles ned til 2,5 mikrometer.

De små støvpartikler spredes længere end de store, og er mere sundhedsskadelige, og det er bekymrende at der foreslås en måleteknik der får miljøproblemer til at fremstå mindre skadelige.

KS opfordrer kraftigt til at det i VVM undersøgelsen undersøges om det er på nogen måde er muligt at gennemføre projektet som en lukket mine, og er bekymret over at dette alternativ ikke indgår i forhøringen. Der findes også andre teknologier der bør overvejes, herunder in-situ recovery / leaching. Denne proces indebærer at der pumpes kemikalier ned i undergrunden, der opløser metaller, herunder uran og sjældne jordarters metaller, og opløsningen pumpes til overfladen og metallerne udvindes. Denne proces vil minimere miljørisikoen i projektet, og bør grundigt beskrives som et alternativ i den endelige VVM for projektet.

I Risøs rapport fra 1990 gennemgås et meget lignende projekt for det samme område, og heri fremgår det at den største bekymring er forurening med fluorholdige forbindelser, der kan være skadelige for mennesker, ørreder og får i området. Det vurderes i rapporten at det forhøjede fluorindhold i området vil forsætte i ca. 100 år efter at minedrift er ophørt.

I beskrivelse af de politiske forhold fremgår det af VVM delen, at "Den 21. juni 2009 fik Grønland selvbestemmelse med selvstyre for områder som retlige anliggender, politiarbejde, og forvaltning

gen af de naturlige ressourcer". Dette er ikke korrekt idet Grønland ikke har hjemtaget retlige anliggender og politiarbejde.

VSB

I materialet fremgår det at projektet kan medføre op til 735 arbejdspladser i driftsfasen, hvoraf det vurderes at 207 stillinger kan varetages af grønlandsk arbejdskraft.

I materialet findes der ingen beskrivelse af de nationale økonomiske konsekvenser af projektet, og der er tilsyneladende ingen planer om at beskrive størrelse på indkomstskat, selskabsskat eller eventuelle royalties i en kommende VSB. På nuværende tidspunkt i projektet er der udarbejdet et Lønsmheds Studie der burde være medsendt i forhøringsmaterialet.

Ved et projekt af denne størrelse, og med de tydelige miljømæssige problematikker, bør der tidligt i processen foretages en vurdering af, om de samfundsøkonomiske hensyn opvejer de risici en by-nær åben mine med flere miljøfarlige stoffer vil medføre.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Med venlig hilsen

Asii Chemnitz Narup

Borgmesteri

Borgmester

Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsior-
nermullu ataatsimiititami siulittaasup tullia

Formand Udvalget for Velfærd, Arbejdsmarked og Erhverv